

+KİTABELER

Prof. G. E. BEAN

Aşağıdaki yazıtlar (No. 4 hariç) 1970'-te Profesör İnan tarafından Q binasında yapılan kazı sırasında bulunmuştur. Ben taşları bizzat görmedim, yalnız Profesör İnan'ın kopya, fotoğraf veya istampajlarından istifade edebildim.

1. Kaide No. I; güzel silmeli kaide; yük. 1.50, gen. 0.70, kal. 0.58. Harf yüksekliği, sat. 1-5'te 42 mm., aşağıda 34 mm. (Lev. XV, 1).

Xpoooumov Πxvixy
T. <I>A. 'Av0ec;-nixvoc;
Meμv(i)v -rov eixu-rou
mhp(i)vex 4n,q,(c);μixn
T Ç OUA c;

5 XixAxLOÇ μe:v eyw Xpuc;ou ltermixc;μevoc;
M

Xpuc;(1t1tou ;r fo-rıxx' ¾v0ıxa' XCXTL, q,CAoi,
vıxov OLOTOOX@ AcxT(i)LaL XCXAAmıxpıx@
-roiıhov öc oıxdıxc; cxv0e-r' oc1ıxl. ax1ıxvıxc;,

10 ej"> (oc; fıv 1ıxvıxy-fic;, &v !hepte; ıxu-ro8(-
8ıxx-rov

0 x', 8v ocxepO"X6μıxc; VS:0€ Aıx-ro(8ıxc;
ypıxμıx-rıx 1t0Mıx 8' EAS:L e ltep(xAu-nıx,
!ji(i)OLV iSveLıxp

otc; &pe-riic; O'oq,(ıxı; 0' (μepoc; EV xpıx8ıxL,
15 ..Ap-reμLV ocdc;ıxı; 0' wı; 01) 1ıxpoı; cxMoc; EV
ôμvoic;

Ôt0'7t€r'OV EX (Aı)V eıxoc; E8(i)X€ 7ıXııCXL

Tercüme : Senato'nun kararıyle Titus Flavius Anthesianus Memnon kendi patronu Nezh Chrysippus('un heykelini rezketti).

Ben, ey arkadaşlar, altın revnakile kaplanmış tunçtan olup burada Chrysippus şerefine durmaktayım ki, o kendi masrafı ile Leto'nun güzel yanaklı, ok

tutan kızına bu mabedi takdis etti. Hayatında nezih olan ona Müz insiyaki bir kabiliyet verdi; Leto'nun uzun saçlı oğlu onu takdir etti. Kalblerinde fazilet ve hikmet arzusu olan insanlar için nimet olarak müteaddit parlak yazılar bıraktı, ve ilahilerinde Artemis'i evvelce hiç kimse yapmadığı şekilde terennüm edip kitaplarıyla vatanına sonsuz bir nam temin etti.

Sat. 1. Πıxvıxy kelimesi, kanaatımca, başka yerde geçmiyen Panages isminin genitivus'undan ziyade sanki ikinci bir isim teşkil eden 'Nezh' anlamında bir sıfat olsa gerektir; krş. 'Adil Aristides'.

Kitabenin şiir kısmında Dorikce'nin kullanılmış olması alaka çekici bir keyfettir; hatta Kremna'da şimdiye kadar bulunmuş olan sayıca az kitabelerin hiç bir başkasında geçmemektedir.

Sat. 8-9. 'Bu mabedi takdis etti'. Anlaşılan, Chrysippus'un heykeli Artemis mabedinin içine dikilmiş. Q binası bir mabet olmadığı için, taşın başka yerden getirilip burada, yanında bulunmuş olduğu söylenen Athena heykeli için tekrar kullanılmış olduğu anlaşılmaktadır. Maamafih asıl kitabesi ne silinmiş ne de gizlenmiş; bilakis, tamamiyle yersiz olmasına rağmen, kaidenin ön tarafında açıkta bırakılmıştır.

Etken Çatı ıx.ve0l)xe yerine Orta Çatı cxv0e-ro yazılması anormal, hatta başka yerde geçmiyen bir hususiyettir. Keza ıx.1t6 yerine ıx.1ıxC da pek nadiren geçmektedir.

Şiir vezin bakımından iyidir. 2 ci satırdaki isimlere ve harflerin güzel şekil-

lerine, aynı zamanda Dativus haline iota'nın (sat. 10 hariç) ilave edilmiş olmasına bakılırsa, kitabemiz büyük bir ihtimalle **M. S. 2 nci yüzyılın başlangıcına** atfedilebilir. Dikkat çekici bir nokta, *elisia* (hazif) işaretinin taşta muntazaman hakkedilmiş olmasıdır.

2. Kaide No. il; azami genişliği 1.30, azami kalınlığı 0.95, bütünü yüksekliği tesbit edilemeyen büyük bir kaide. Harf yük., sat. 1-2'de 72 mm., aşağıda 45 mm. (Lev. XV, 2).

-.ov 'HpixxMıx
XOAWVLIX
8uıxv8p(CX.LÇ 7t€VTIXE'Ojplx1j
-.&v &!;Lol..oyw-rchwv <l>ı..ıx.
5 >AouL8(ou <l>ıx Lıxvoü Kıxm-rw-
vtıxvoü Aoux(ou xıxl 'Po-.e:L-
ALıxvoü AoyyLi..Lıxvoü (yaprak)
KıxAA.(7t7tou

Tercüme: Colonia (yani Roma müstemlekesi), pek muhterem Flavius Avidius Fabianus Capitonianus Lucius ile Rutilianus Longillianus Callippus'un penteterik duumvirlik yaptıkları senede, bu Herakles (heykelini rezetti).

Sat. 3. Görünüşe göre, avıxvıp(ıxLc; kelimesindeki lüzumsuz iota harfini sonradan silmeğe kalkışılmıştır; diğer taraftan, satırın sonunda aranan sigma harfinin asla yazılmamış olduğu görülmektedir.

'Penteterik duumvirlik'. Bir Roma müstemlekesinde en yüksek memurlar, bir sene için tayin edilen iki dm;mvirdi. Her dördüncü sene devlet yortuları daha parlak bir şekilde kutlanırdı; bu senelerde vazife gören duumvir'lere daha çok önem verilirdi.

Aynı duumvir'ler aşağıda Nos. 3 ve 7'de tekrar geçmektedirler. Bu metnin No. l'e nazaran çok daha geç bir zamana ait olduğu aşikardır; No. l'in yeni yerinde takriben aynı zamanda tekrar kullanılmış olması muhtemeldir.

3. Kaide No. 111; yük. 1.82, azamı gen. 0.89, azamı kal. 0.74, büyük silmeli

kaide. Harf yük. sat. l'de 65 mm., sat. 2'de 55 mm., aşağıda 30 mm. (Lev. XV, 1).

OUA
-.ov 81jıov
auıxv8p(ıxc; 1tev-.ıxenı-
pLx1jç; TWV cx!;LOAO'(WTCX-
-.ov (sic) <l>ı... >Ama. <l>ıx LIXVOÜ
Aoux(ou xcx.l 'Po-.e. AoyyLA•
[ı..t]ıxvoü KıxAAL7t7OU

Tercüme: (Aynı zatların) duumvirlik yaptıkları senede, Senato Halk'ın (heykelini rezetti).

Senato ile Halk'ın birbirlerinin heykellerini dikmeleri bir adetti; örneğin bk. Side 1947 Ön Rapor 62, no. 10.

'Po-.eLALıxvoü kelimesinin çirkin kısaltması için krş. No. 5 ve (belki) 7.

4. Q binasında önceden bulunmuş, şimdi Burdur müzesinde muhafaza edilen Leto heykeli; plint üzerinde kitabe. (Lev. XX, 2).

A. Atı... >fouALIXVOÇ O tepeuc; ii.pxLepeuc;
x-r(crnıç; qnM[8ei]-
!;oc; µe-rıx xıxl -.&v -.exvıv ıxıhoü 'Po-reL-
ı..(ou Aof u]-
x(AA'Y)c; xıxl -.a &yçfı..µıx-.ıx ii.ve0'Y)XIXV Tfi
yı..uxu-rcx-r-n 1tıx-rpl8L

Tercüme: Rahip, başrahip, kurucu, şansever Lucius Aelius Julianus, çocukları Rutilius ve Lucilla ile birlikte, heykelleri de pek sevgili vatanına takdis etti.

&yçfı..µcx-.ıx kelimesinin son alpha'sı hakkak tarafından atlanmış olup sonradan yukarıya ilave edilmiştir.

xıxt -.a &yçfı..µıx-.ıx ibaresinden, Julianus'un önceden başka başışlarda da bulunmuş olduğu anlaşılmaktadır.

5. Kaide No. IV; yük. 1.58, gen. 0.72 (gövde kısmında); yukarı silme ile yazıtın 1 nci satırı ayrı bir taşta bulunmaktadır. Harf yük. sat. l'de 55 mm., sat. 2'de 50 mm. (Lev. XVI, 2)

ouı.. xıxl O 81jıoc;
>fou).. 'Po-r. A6vyLAAıxv

Tercüme: Senato ve Halk, Julia Rutilia Longilla('nın heykelini rektetti).

Büyük ve güzel bir kaideye itina ile yazılmış olan kitabenin bu kadar kısa oluşu, aynı zamanda da bayanın isim- lerinin nahoş bir şekilde kısaltılmış olması, hayret verici bir keyfiyettir.

6. Kaide No. V; silmeli kaidenin üst kısmı, yük. 0.38, gen. 0.89, kal. 0.72. Harfleri 54 mm. yüksekliğinde kitabe iki fasceye yazılmıştır.

YI xoAc.uv(oc
T"JV 'AO:ijVCX.V

Tercüme: Colonia, tanrıça Athena('nın heykelini rektetti).

7. Kaide No. VI; yük. 0.82, gen. 0.63, kal. 0.40. Harf yük. 28-30 mm.

[XOAW]v(oc
[3] uocv3pdoci; 1te:v't'OCS:'O)pLx[-yji:]
T'WV & LOAC.U't<X.T'WV [<l>Aoc.]
'Aoul3. <l>oc Locvoü Kocm't'WVLOC•
5 [v]oü Aoux[ou xocl 'Po't'e:LA[Locvoü]
[Ao]vyLAAALocvoü Kill(m,ou

Tercüme: Colonia, pek muhterem Flavius Avidius Fabianus Capitonianus Lucius ile Rutilianus Longillianus Callippus'- un penteterik duumvirlik yaptıkları senede, (ismi kaybolan birinin heykelini rektetti).

Bk. yuk. Nos. 2 ve 3.

8. Kaide No. VII; basit silmeli kaide- nin üst kısmı; yük. 0.40, gen. 0.86, kal. 0.82.

T'OV > A1toAAwvoc
YI xoAov(oc

Tercüme: Colonia, tanrı Apollo('nun heykelini rektetti).

Kopyada KOAONIA var; bu imla hatası için krş. No. 3, sat. 5.

9. Yük. 0.825, gen. 0.64, kal. 0.345 bir blok. Harf yük. 55 mm.

Büyük kapı nişi içinde bulunmuştur (Lev. XIV, 3).

[ma]ndatu L. Fabr[ici]
[V]ibia Tatia uxo[r et]
[F]abricia Lucill[a filia]
et heres ei[us]
restitu[erunt]

Tercüme: Lucius Fabricius'un emriyle, karısı Vibia Tatia ile kızı ve varisi Fabricia Lucilla bu anıtı tamir ettiler.

Yukarıda verilen tamamlama şekli mümkün mertebe kısadır; maamafih 4 neti ve 5 nci satırların girintili yazılışına bakılırsa, yazının sağ tarafa daha çok uzanmış olması muhtemeldir; örneğin sat. 1'de bir *cognomen*, sat. 2'de uxo[r eius et], ve sat. 4'te tamir edilen şeyi gösteren kısa bir kelime tasavvur edilebilir.

Satırların başlangıç ve sonları, sol ve sağda yer alan diğer bloklar üzerine yazılmıştır.

10. Arka duvarın önünde, silmeli altıgen kaidenin üst kısmı; azami yük. 0.81, altıgen yüzeyi 0.275-0.280. Harf yük. 35 mm. (Lev. XII, 1).

M. Ulp. Ter-
tullianum
Aquilam
c. v.

[Col. patr]ia sua
[-----] ia

Tercüme: Vatani olan Colonia, müm- taz Marcus Ulpius Tertullianus Aquila('- nın heykelini rektettiler).

Sat. 4. Görünüşe göre, C V, yani c(larissimum) v(irum).

11. Q binasının batı yanındaki binanın bir duvarında, yük. 0.36, gen. 0.92 dört- gen bir blok. Harf yük. 4 cm. (Lev. XVII, 1-2).

c.m.f. consular (em), quae
in confectionem oeco-
basilici reliquit * xii
(yaprak) Col. patria sua

Tercüme: Vatani olan Colonia, top- lantı binası için 12,000 dinar bırakmış

olan müşerref, consul ailesine mensup (ismi kaybolan bayanın heykelini rezetti). Sat. 1. c(larissimae) m(emoriae) f(e- minam). Bayanın ismi, aynı blokta olsun, başka bir blokta olsun, yukarıda durmuş

olsa gerektir.

Sat. 2. Pek az geçen otxo ıxcrLALx6v kelimesi için bk. L. Robert *Rev. Phil.* LV (1929), 138 (*SEG IV 639*); krş. *IGR*

IV 1290 ve LSJ s.v. Manası 'toplantı binası' olarak kabul edilmektedir; fakat taşın asıl yerinde değil, sadece duvarın inşası için tekrar kullanıldığına göre, kitabe adı geçen binanın nerede bulunduğu hususunda bir ipucu veremez. Sat. 3. XII, yani 'oniki', harflerinin üzerine kısa çizgiler çizilerek xn, yani

'oniki bin' rakamı ifade edilmiştir.

12. Kapılı niş'in dışında, kaidenin üst kısmı; yumurta bandı, boncuk dizisi,

